

Problémy a jazyk / Jazyk a problémy (filosofické)

Někteří filosofové (hlavně analytického zaměření) zavrhnou řadu tradičních filosofických problémů (a často vůbec tzv. metafyziku) jako problémy pouze zdánlivé, tedy pseudoprobλήματα, a mají za to, že stačí odkázat na některé jiné jazyky (zejména mimoevropské), kde takové problémy vůbec nevystávají. Nejčastěji se to prý ukazuje v případě problémů spjatých se slovesem „býti“, „jest“, a odvozeninami „jsoucí“, „jsoucno“, „jsoucnost“ „bytí“ atd. Mám dojem, že to bývá výrazem nefilosofického až antifilosofického zjednodušování, redukcionismu, který si vůbec neuvědomuje věc zcela základní, totiž že vědomí problémů (jakýchkoli) je samo podmíněno jazykově, tj. že bez jazyka a bez myšlení jazykově kultivovaného by nebylo možno se přiblížit ani k těm problémům, které tyto redukcionisté stále ještě uznávají. Už z této skutečnosti samé je vidět, že záleží na určitých kvalitách a možnostech toho kterého jazyka, a ty nelze měřit podle míry jazyků chudších a dokonce nejchudších. Jestliže jsou některé jazyky schopny svými prostředky jakoby otevřít a uchopit některé problémy, které jiným jazykům unikají, je to jejich přednost a nikoli zatížení.

(Písek, 110927-2.)